Poglavlje 4

Naseljavanje i useljavanje

Nakon dolaska u Novi Grad (Güssing) naši su zaljubljeni tinejdžeri ponovno imali priliku za dulji razgovor. Prisjetili su se pričajući kako je grof Batthyány spomenuo da je grupa hrvatskih kolonista u blizini dvorca osnovala naselje.

"Vjeruješ li da ćemo uopće pronaći novo hrvatsko selo?", upitala je Katarina Ivana. Dodala je da je jako znatiželjna kako bi novo izgrađeno mjesto izgledalo i da li bi se eventualno mogli ondje naseliti. Ivan ju je morao razočarati. Odgovorio je da je čuo razgovor njenih roditelja s upraviteljem Batthyányjevog imanja koji je spominjao još jedno novo naselje. Govorilo se o Nowaghori (= prvo spominanje mjesta u urbaru 1576., danas: Neuberg), o novom naselju koje bi se trebalo izgraditi oko 15 km udaljeno od Novoga Grada. "Morat ćemo se pripremiti na to da nećemo biti smješteni u Svetom Mikuli (tako se zvalo novo hrvatsko selo o kojem su čuli), nego morat ćemo pričekati direktivu od strane vlastelina", primijetio je Ivan. Razočarana Katarina rekla je da je važno da njihove dvije obitelji ostanu zajedno kako se ona i Ivan ne bi razdvojili.

Sutradan ujutro novopridošlice u Novi Grad dobile su vijest da mogu odlučiti hoće li izgraditi novo naselje, pri čemu bi morali obaviti iskrčivanje šume, ili bi se možda radije namjestili u već postojećem selu. Roditeljima Katarine i Ivana nije bilo lako donijeti odluku. Ako bi pristali na novu naseobinu, mogli su pretpostaviti da će s ostalima u selu formirati hrvatsku zajednicu. Doduše morali bi podnijeti mnogo napora dok se "kućice" u novom naselju ne završe. Odluka im je olakšana kada je Batthyányjev glasnik na konju stigao i donio radosnu vijest da bi u Gyettenpachu (tako se mjesto - također udaljeno 15 km od Novoga Grada - nazivalo u urbaru 1576. godine) mogli zauzeti dva napuštena imanja. Roditelji Katarine i Ivana imali su veliku sreću što su odabrani zauzeti opustošene sesije u Gyettenpachu, u selu koje je prvi put spomenuto 1427. godine pod imenom Vyfalu (izgovara se: Ujfalu = Neudorf), a naseljeno je bilo njemačkogovorećim stanovništvom, uz pretpostavku da su možda i mađarskogovoreći ljudi i jedan Židov po imenu Rosendorn bili smješteni u Güttenbachu - Pinkovcu. Prvi imenovani sudac sela ("byro") zvao se Rwez (izgovara se: Ruiß), nakon njega postao je "birov" Knor Petar, a zatim je odabran novopridošli Hrvat Ivan Haisson za "načelnika" (danas: Hajszan), vjerojatno otac našeg protagonista Ivana, s tim da je bio odgovoran za "političke" i sudske poslove u selu.

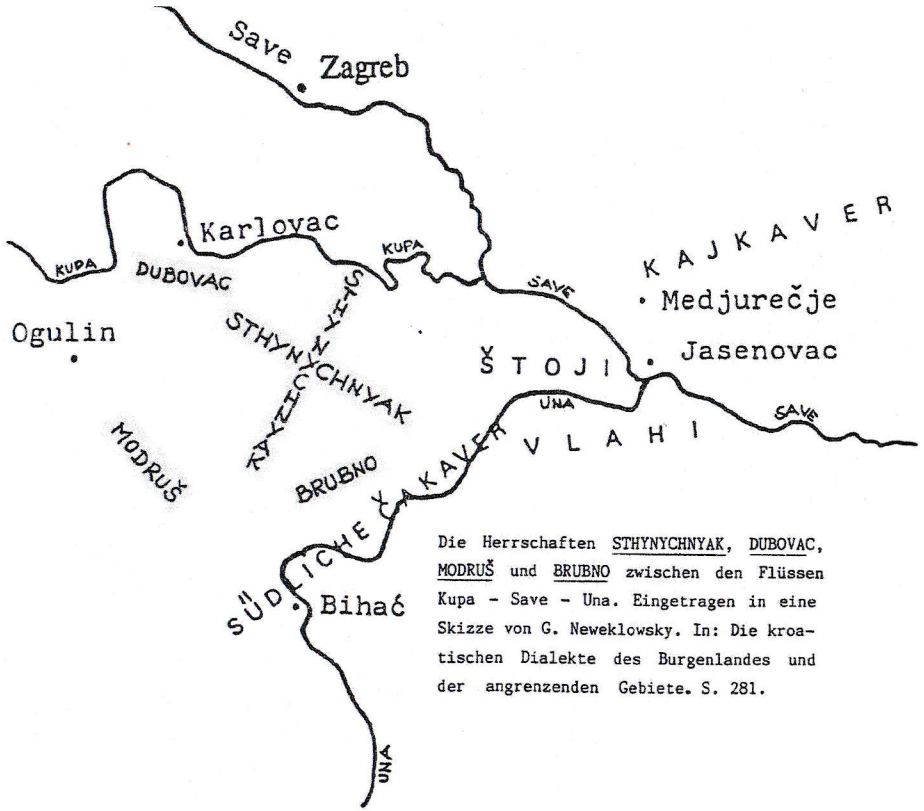

Die Herrschaften STHYNYCHNYAK, DUBOVAC, MODRUŠ und BRUBNO zwischen den Flüssen Kupa - Save - Una. Eingetragen in eine Skizze von G. Neweklowsky. In: Die kroatischen Dialekte des Burgenlandes und der angrenzenden Gebiete. S. 281.

Vlastelinstva STHYNYCHNYAK, DUBOVAC, MODRUŠ i BRUBNO između rijeka Kupa - Sava - Una. U: G. Neweklowsky, Die kroatischen Dialekte des Burgenlandes und der angrenzenden Gebiete. str. 281.